

رازوارگی هنر مفهومی

با نگاهی به آثار آکونسی، کوساما، کریستو

تألیف و تدوین: ندا عظیمی

مشرشانه: عظیمی، ندا، ۱۳۵۵-

عنوان و نام پدیدآور: رازواری هنر مفهومی: با نگاهی به آثار آکونسی، کوساما، کریستو/

تالی و تدوین ندا عظیمی.

مشخصات نشر: بوشهر: ستاره جنوب، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۱۵۱ص: مصورانه (رنگی).

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۲۳-۲۵-۱

وضعیت فهرست: فیبا

نویسی

عنوان دیگر: با نگاهی به آثار آکونسی، کوساما، کریستو.

موضوع: آکونسی، ویتو، ۱۹۴۰-م.

موضوع: **accendi vito**

موضوع: کوساما، یایویی، ۱۹۲۹-م.

موضوع: **kusama.yayoi**

موضوع: کریستو، ۱۹۳۵-م.

موضوع: **christo**

موضوع: اجرای هنری--تاریخ

رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ع ۳ الف / ۸۴۶۰۰

رده بندی دیویی: ۷۰۲/۸۱

شماره: ۲۸۵۰۵۳۳

انتشارات ستاره جنوب

نام کتاب: رازواری هنر مفهومی

مولف: ندا عظیمی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۲۳-۲۵-۱

چاپ: اول

سال: ۱۳۹۱

طراحی جلد: سارا مطوری

قیمت: ۱۳۵۰۰ تومان

آدرس: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین پاساژ کتاب، نسل دانش

تلفن: ۶۶۹۶۰۷۸۷

بوشهر: خیابان شهید مطهری، اول خیابان مدرس، انتشارات ستاره جنوب

۹۱۷۱۷۲۲۱۴۳-۵۵۵۲۴۶۶

فهرست

صفحه	عنوان
	پیشگفتار
۱	مقدمه
۸	تاریخچه ای از پرفورمنس آرٹ
۹	نقطه پیدایش هنر اجرایی
۱۱	سرمداران و پیشروان رئسائس
۱۲	فوتوریسم
۱۵	دادائیسم
۲۱	بافایس
۲۲	کالج کوه سیاه و هیتینگ
۲۵	تحولات پس از دهه ی ۱۹۶۰
۳۱	ویتو آکونسی
۵۳	یابویی کوساما
۸۸	کریستو یواچف

خداوند را صمیمانه شکر می گویم که همواره همچون ستونی محکم تکیه گاه من است و در امر تألیف این کتاب لحظه به لحظه وجود پر عظمت و ملکوتی اش را در قلب، دیدگان و دستانم احساس می کردم، که اگر او نبود من هیچ بودم و هرگز نتیجه ای حاصل نمی شد. از او سپاسگزارم به خاطر توانایی هایی که به من اهدا نموده است و امیدوارم که بتوانم از این نیروها در جهت خدمت به هموطنان خویش استفاده نمایم.

هدف از این تألیف: بیان پیشینه ای از هنر اجرایی - از زیر مجموعه های هنر مفهومی - و در نهایت معرفی سه هنرمند شاخص و پرکار معاصر در این زمینه است. از تمامی علاقمندان به هنر خواهشمندم اگر نکته ای در جهت بهبود چاپ و نشر کتاب و یا احیاناً در جهت رفع اشکالات سهوی نگارنده در نظر دارند، دریغ نکرده و نظرات خود را به آدرس الکترونیکی نگارنده ارسال نمایند.

از تمام دوستان و عزیزانی که در امر تألیف کتاب صمیمانه کمک نموده اند، کمال قدردانی و تشکر دارم.

مؤلف

Nd.azimi@gmail.com

« هر دوران تاریخی با مسأله رویارویی نو و کهنه، به شکلی و تا حدی روبه روست، و در موارد ناگزیر معنای آن را تدقیق می کند. حتی در ایستاترین و یک دست ترین فرهنگ ها که بنا به دانش متن شناسانه و تاریخی ما دگرگونی هایی بس اندک به خود دیده بودند، بازتقابل نو و کهنه، و ستایش تازگی و امروزی را می توان یافت، هر دین و آیین، نظریه و باوری به تازگی خود می بالد، و با این منطق که جانشین چیزی از کارافتاده و قدیمی شده، درستی پیشنهادهای خود را اثبات می کند. (احمدی، ۱۳۸۰: ۴)

یکی از اساسی ترین ویژگی های مدرنیسم نیز نوآوری است. رویین پاکباز معتقد است که بین مفاهیم نوآوری و مدرنیسم تمایزی وجود دارد و یا به عبارت دیگری گوید هر پدیده نودر نقاشی معاصر، لزوماً مدرن نیست. او می گوید: « مقصود از نوآوری در هنر، پدید آوردن چیزهای نو بنا بر ضرورت های اجتماعی، فرهنگی و هنری است. مثلاً کمال الدین بهزاد یک نگارگر نوآور بود، همچنان که محمدزمان در زمانی بعدتر یا محمودخان ملک الشعرا باز در زمانی بعدتر نقاشان نوآور بودند.

اساساً تحولات تاریخ هنرمبنتی بر نوآوری هاست. هنرمند سنت های کهنه رامی شکند، قواعد و قراردادهای مرسوم را کنار می گذارد، به این دلیل که در طرح مسایل زمان و یا حتی فقط برای طرح بروز خلاقیت خویش این قراردادها و این سنت ها را دست و پا گیر می یابد. بهینسان او در چالشی با هنر گذشته، کار خود را به نحوی تثبیت می کند. البته جامعه معمولاً به راحتی دستاوردهای نو را نمی پذیرد. اما مقبول شدن و جا افتادن آنچه که زمانی تازگی داشت به معنای تبدیل آنها به قراردادهای دیگری است که ممکن است حرکت های بعدی را سد کند. «(پاکباز، ۱۳۷۸: ۱۶۲)

«مسئله ی انسان، مسئله ی بی نهایت مهمی است. تمدن امروز مبنای خود را بر «اومانیسم» گذاشته، یعنی «اصالت انسان» و انسان پرستی. قضیه این است که مذاهب گذشته و ادیان، شخصیت انسان را خرد کرده و انسان را وادار می کردند تا قربانی خدایان بشود. انسان را وادار می کردند که اراده اش را در برابر اراده ی خدا عاجز شمارد. او را وادار می کردند تا با نیایش و دعا و التماس از خدا چیزی طلب نماید. به همین جهت اومانیسم، مذهبی است که از رئسائیس به بعد، در برابر مذاهب خدایی، مذهبی که بر غیب و ماوراء الطبیعه بنا شده، قرار دارد و هدفش اصالت دادن به انسان است، این است استدلال اومانیسم. ریشه های اومانیسم در آتن

می باشد ولی به عنوان یک مذهب جهانی ، زیربنای تمدن امروز مغرب زمین قرار گرفته است. « (شریعتی، ۱۳۷۶ : ۳)

« بارزترین شاخصه ی انسان « خودآگاهی » است. در مسیر تکاملی اش به میزانی که « آگاهی » اش رشد می کند، نیروی « انتخاب، استخدام و آفرینندگی » در او قوی می شود و در نتیجه ، بر نیروی طبیعت که بر او حکومت می کنند، چیره می گردد. بنابراین انسان به بشری گفته می شود که « آگاهی »، در او، « اراده ای » پدید آورده است که به وی « آزادی » می بخشد. « (شریعتی، ۱۳۷۶ : ۱۹)

دوران مدرن یعنی دوران پیروزی خرد انسانی در مقابل باورهای سنتی، اسطوره ای، دینی، اخلاقی و ... تمدنی که انسان محور است . مجموعه ای پیچیده و فرهنگی است که سلطه عقل را مهیا کرده و آزادی را برقرار می کند . تلاشی است برای ویرانگری عادات اجتماعی و باورهای سنتی . پیش رفتن از مرزهای شناخته شده در هنر که تقریباً از پایان دهه ۵۰ آغاز گردیده است، به علت تغییر موضع هنرمند در برابر جهان تجارت هنر و مصرف هنر است . هنر در قرن ۲۰، بطور وسیعی از کارکرد زینتی و اشرافی فاصله گرفته است و به خصوص در نیمه دوم آن، بیش از

همیشه خواهان تأثیرگذاری بر مخاطب خود و خودنمایی در بین هنرمندان بوده است. ویژگی هنر مدرن به خصوص در دوران اخیرتر، درهم آمیختن انواع هنرها از جمله نقاشی، مجسمه سازی، عکاسی، موسیقی، رقص، تئاتر و ادبیات می باشد. هنر مفهومی، اجرا، خاکی، چیده مان و همگی مرزهای نقاشی و مجسمه را درنوردیدند. در هنر اجرا هنرمندان آراء مناقشه برانگیز خود را بوسیله نمایش بیان می کنند. آمارها، عکسها، متون، نوارهای ویدئویی، بریده های روزنامه و ... در کنارهم جمع شده تا مفهومی را به نمایش بگذارند. اینها، یک دوره آزادی، تجربه، لجام گسیختگی برای هنرمندان بود.

در آثار هنر مفهومی رابطه هنرمند، اثر هنری و مخاطب دیگرگون می شود. به این ترتیب در این رابطه مخاطب و گاه خود هنرمند بخشی از کلیت و شکل اثر هنری و مفهوم آن به شمار می آید. با ظهور جنبش های هنری جدید پس از دهه ۱۹۶۰، شکل و مضمون اثر هنری و رابطه اش با انسان و طبیعت مجدداً مورد پرسش قرار گرفت. در همین سال ها تعدادی از هنرمندان در آمریکا و اروپا کارگاه های خود را وا گذاشته و برای استفاده از فضا های بزرگ و کار مستقیم در طبیعت به دریا،

مزارع، بیابان ها و مکان های دور از دسترس روی آوردند . این عده که کارهایشان تحت عنوان Land Art دسته بندی شده است آثاری در ابعاد بسی ار بزرگ و در پهنای طبیعت بوجود آوردند که به مرور زمان و بر اثر تغییرات طبیعی از بین می رفت. (اسمیت، ۱۳۸۱ : ۱۵-۴)